

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZERDA, 1924 május 21.

139. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. : Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fonclère-palota)

Az új helyzet új feladata

(—) A kormányválság tehát megoldódott, az a kormány marad talán őszig, talán az új választásokig uralmon, amelyik a magyarság korábbi politikai szervezetét feloszlatta s amelyik a tényleges hatalom erejével jelölte ki a magyarság politikai szervezkedésének módszereit.

A kormányválság megoldásának módját tudomásul kell vennünk s le kell vonnunk azokat a konzekvenciákat, melyek ebből a politikai életet élni akaró magyarságra hárulnak.

Bárhogyan fájt is a magyarságnak politikai szervezetének feloszlata, a további mozdulatlan-ságot már csak a tétlenség kényelme tanácsolhatja. Ma már az a kifogás sincs meg, hogy a kormányválság olyan módon oldódhat meg, ami mellett a magyarság a régi keretek közt folytathatja politikai tevékenységét. Aki reálpolitikát akar folytatni, aki nem szavalni és siránkozni akar, hanem magyar fajtájának eredményeket elérni, az terveit, céljait és módszereit kénytelen az adottságokhoz, a tényekhez idomítani.

A jelek azt mutatják, hogy a legközelebbi választásokig az a kormány marad uralmon, amelyik a nemzetiségi alapon való szervezkedést az állameszmével ellentétben állónak tartja. Ha tehát a magyarság nem akar passzivitásban maradni s minthogy az országos pártok, úgy látszik nem kívánják, hogy a magyarok tömegesen belépjenek tagjaik közé, — a magyarság kénytelen elkövetkező politikai szervezkedésében azokhoz az irányelvekhez alkalmazkodni, amiket a tényleges hatalom a szervezkedés módjára nézve kijelölt.

Vannak, akik azt mondják, nem fontos a politikai szervezkedés, csak a választás a fontos és a magyar választók politikai párt nélkül is választhatnak magyar képviselőket, mert az ajánlási ívekhez fáradság nélkül lehet megszerezni az aláírásokat. Ez a gondolkodás zsákutcába vinné a magyarságot. Mert, először is, kik írják alá az ajánlási ívet? Minden száz ember más-más jelöltek ajánlhatna s mindenki, akiben mozog valami — akár tehetség, akár hívatottság, akár gilisza — könnyűszerrel összehozhatná baráti köréből a szükséges aláírásokat. Ha nincs politikai szervezet, nem lesznek olyanok sem, akik *hivatottak* lesznek jelöltek állítani s ilyeneknek hiányában annyi magyar lista lesz, ahány baráti kört a személyes ambíció mozgósítani tud. Egyik lista sem lesz a magyarság hivatalos listája, minden lista tipikus önjelölt lista lesz. S ebben az esetben még

azok a magyar szavazatok is szétszóródnának a különböző listák között, amiket a legtisztább szándék s a legnemesebb jóakarat dob be az urnába.

De meg kell gondolni még azt is, hogy pártszervezet nélkül nincs agitáció, nincs propaganda, enélkül pedig nem lehet együtt tartani azt a magyarságot s nem lehet őket rábírní a szavazás várható kényelmetlenségeire, amelyiket ugyanis elbátortalanított a sok meddő szó és hasztalan iparkodás. S nem szabadna oktalanul bizakodni azoknak politikai érettségében, akik közül legtöbben még csak ezután gyakorolhatják legelőször a választói jogot, hogy minden agitáció, felvilágosítás, korteskedés *nélkül* s minden agitáció, felvilágosítás s korteskedés *ellenére* azokra fog szavazni, kik a legméltóbbak lesznek bizalmukra. De attól is kell tartani, hogy ha nem *pártok* adják be a listát, a választási elnökök nem fogják az ajánlást elfogadni s ha netán mégis elfogadják, a megválasztott képviselőket nem fogja a parlamenti igazoló bizottság igazolni.

Még nem alakult meg az új kormány

Pasics rekonstruálja kabinetjét — E héten összeül a parlament

Beogradból jelentik: *Pasics* miniszterelnök kedden még nem állította össze az új kormány listáját. Egész nap nagy érdeklődéssel várták politikai körökben, hogy a designált miniszterelnök milyen listával lép az uralkodó elé, de ezek a várakozások nem elégültek ki. Hír szerint *Pasics* nagyobb arányú rekonstrukciót akar a kormányban végrehajtani, amire nézve különböző verziók vannak elterjedve. Ami a kormánynak az *önálló demokráta-párthoz* tartozó tagjait illeti, azok valószínűleg a *regiek* maradnak, bár szó van arról is, hogy *Grizogono* igazságügyminiszter helyére *Lukinics* Edo, a parlament volt elnöke kerül.

A kormány radikális tagjaira nézve is különféle kombinációk vannak forgalomban. Az egyik verzió szerint *Pasics* a kormánynak csak a *legiekintélyesebb radikális tagjait* tartja meg és az új kabinetnek *Pasics*, *Nnesics*, *Srskics*, *Stojadinovics*, *Trifkovic* Marko és *Miletics* Krsta maradnak a tagjai, míg *Janjics*, *Kojics*, *Trifunovic* Misa, *Miletics* Slavko és *Simonovic* miniszterek kiesnének az új kormányból. Mint új miniszterjelölteket *Maximovic* Bozsót, Beograd radikális képviselőjét és *Perics* Ninko volt igazságügyminisztert említik. *Perics* esetleg a *belügyi tárcát* venné át, amely esetben *Srskics* miniszter ismét az erdőügyi tárcát venné át.

A konklúzió tehát az, ha a magyarság a következő parlamentben nem akar képviselő nélkül maradni, meg kell kezdeni a szervezkedést azokon az utakon, melyeket a tényleges uralom jelölt ki. Ha a magyarság új párt alakításában akar résztvenni, mind-egy, hogy *alkotmánypárt, rendpárt, a jogegyenlőség, a jogrend, a jogbiztonság, az állampolgári egyenlőség pártja, szabadságpárt* vagy *néppárt* lesz-e az új párt címe, a fontos csak az, hogy nincs elveszteni való idő.

Sirni, lamentálni, sebeket mutogatni, fejjel a felnek menni, keseregni, köldökbe bámulni lehet pártkereteken kívül, szervezkedés nélkül is. De alkotni, teremteni, eredményeket elérni, küzdeni, a magyarság helyzetén javítani, a magyarság sulyát, a magyar szavazatok számát sikerekre fölváltani csak politikai szervezkedés útján, a tényleges hatalommal számoló okos engedékenységgel lehet. A magyarságon áll, hogy mit választ: halott tétlenséget, vagy a bölcs alkalmazkodás kevesebb, de realisabb előnyeit.

ellenzéki lapok — azt állítják, hogy az új kormánynak *kizárólag munkakormány jellege* lesz, mert *Pasicsnak* nincs fölhatalmazása a választások megejtésére. Ezzel szemben jólétesült körökben megerősítik a *Bácsmegyei Napló* tegnapi értesülését, amely szerint *Pasics* mandátuma a parlament fölösztatására és az új választások kiírására is vonatkozik.

Hogy az új kormány a jelenlegi parlamenttel mit és mennyit fog dolgozni, erre nézve is különböző verziók vannak forgalomban. Az egyik szerint a kormány nem fogja kitenni magát annak a veszélynek, hogy a parlamentben leszavazzák és ezért már első ülésén — amelyen az új kormány bemutatkozik — *fölolvassák a parlament ülészakát bezáró királyi ukázt*. Más hírek úgy szólnak, hogy az új kormány a jelenlegi parlamenttel meg fogja szavaztatni a *rokkanttörvényt* és *igazoltatni fogja a Radics-párti mandátumokat*. Politikai körök véleménye szerint mindkét kérdésel a parlament elé léphet a kormány, mert *egyik párt sem kockáztatja népszerűségét* azzal, hogy a *rendkívül sürgős rokkanttörvény megszavazását elakassza*; a Radics-párti mandátumok verifikálása viszont az ellenzék érdeke, amelynek ennél a kérdésnél nem lesz alkalma a kormányt megbuktatni.

A parlament legközelebbi ülésének napja egyébként még nincs megállapítva. Amennyiben az új kormány szerdán leteszi az esküt, valószínű, hogy még a hét folyamán összehívják a Házat.

Kiáltványt akar kibocsátani az ellenzéki blokk

A politikai élet rendkívül élénk. A képviselők legnagyobb része Beogradban tartózkodik. A radikális párt titkársága már napokkal ezelőtt táviratilag Beogradba rendelte a képviselőket. Együtt van azonban az ellenzék is.

Az ellenzék vezetői kedden tovább folytatták tanácskozásait, hogy megegyezzenek az ellenzék további taktikájában. *Egyelőre még nem alakult ki az ellenzék haditerve*. Hír szerint vannak, akik a legszélsőbb politikai eszközök igénybevételét követelik, vannak viszont sokan, akik legális parlamenti harc folytatását kívánják. A szélsőségesek azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy *rábírnák az egész ellenzék a parlament kollektív elhagyására*. Valószínű azonban, hogy a mérsékeltbb irány fog az ellenzéken is felülkerekedni és nem kerül sor a szélső eszközök igénybevételére.

Az esti órákban az ellenzéki blokk vezetői ülést tartottak a további taktikai eljárás megállapítása végett. Hír szerint a blokk kiáltványt akar intézni a néphez,

Még e héten összehívják a parlamentet

Az új kormány terveiről és munkaprogramjáról egyelőre még semmi biztosat nem lehet tudni. A beogradai sajtó — különösen az

A bolgár kormány feloszlatja a parasztpártot

Elkobozzák a párt vagyonát

tiltakozásul a válság antiparlamentáris megoldása és a kisebbségi kormány kinevezése ellen. A kiáltványt azonban csak abban az esetben szándékoznak kibocsátani, ha a kormány nem jelenne meg a parlament előtt.

Komplikálja az ellenzéki pártok helyzetét Radics magatartása, aki a blokk számításait állandóan keresztezi Bécsből indított akcióival. A Times például egy szófiai táviratot közöl, amely szerint Alexandrov Tódor, Protogerov tábornok és Csaulov, a macedón komité vezetői Bécsben Radics bevonásával konferenciát tartottak, amelyben Radics meghallgatása után elhatározták, hogy ideiglenesen lemondanak a forradalmi eszközökről és azokat intenzív sajtópropagandával pótolják.

Veszélyben a képviselői napidíjak

A képviselők körében a legnagyobb méltatlankodással fogadják azt a hírt, hogy a parlament elnapolása királyi ukázzal fog megtörténni. Ebben az esetben ugyanis a képviselőknek nem jár napidíj és így a képviselők fejenként 45000 dinárt veszítenének. Ezért mozgalom indult meg abból a célból, hogy a képviselők az elnapolás tartamára is kapják napidíjukat.

Balugdzsics kedden háromszor volt a királynál

Balugdzsics Zsivojin berlini követ kedden egész nap tanácskozott a politikusokkal. Délután 10 és délután fél 1 órakor kihallgatáson volt a királynál és késő délután ismét megjelent az udvarnál, ahol a király újból fogadta. Este 6 órakor Jovanovics Ljuba, a parlament elnöke volt hosszabb királyi kihallgatáson.

Oromhegyes és Adorján ünnepi díszben

A Tiszamentén ünnepélyesen fogadják Budanovics apostoli adminisztrátort

Sentáról jelentik: A bácskai apostoli adminisztrátor, Budanovics Lajos pár nappal ezelőtt kezdte meg bérmautját a Tiszamentén. Megirtuk, hogy Sztarakanizsán impozáns külsőségek közt fogadták a népszerű egyháziót, aki a legközelebbi módon lépett érintkezésbe a hívek ezreivel és a bérmautási szertartáson kívül minden elejét tart kérelmet meghallgatott és ha csak módját ejthette, teljesítette is.

Az adminisztrátor valóságos diadalmenetben utazott hétfőn Oromhegyesre, ahol Fratricsevics János földbirtokos látta vendégül. Hétfőn délután a Tóth-féle új templomot látogatta meg. Az oromiak küldöttséggel kérték a plébános állás betöltésére. Az adminisztrátor ígéretet tett az ügy gyors elintézésére.

Hétfőn este lelkes tömeg kíséretében ment Adorjánra, ahol 20-án délelőtt bérmaut. Az apostoli adminisztrátor kedden délután érkezett vissza Suboticára Dobler Antal káplán társaságában, aki útjában kísérte.

Az apostoli adminisztrátor 24 ikén utazik Sentára, ahol dr. Knezevics Milos polgármester vezetésével az egész városi tanács fogadja és üdvözlö. Senta után a környező tanyákra kerül sor, ahol az eddigi program szerint ugyanolyan fényes fogadtatásban részesítik a bácskai apostoli adminisztrátort.

Szófiából jelentik: A Cankov-kormány, amely kiméletlen terrorral fojt el Bulgáriában minden ellenzéki mozgalmat, a minap, mint ismeretes, feloszlatta a kommunista-pártot, a kommunista szövetkezetek vagyonát pedig elkoboztatta. A kommunisták után most rá került a sor a Sztambulijcsky-féle parasztpártra is, amelynek feloszlatását a bolgár kormány már elhatározta, azzal az indokolással, hogy a párt az ország biztonsága ellen dolgozik és titkos összeköttetést tart fenn a kommunistákkal. Madzsarov igazságügyminiszter, a minisztertanács utasítására, már megkezdte a semmitőszéket, amelyet felkért, hogy az államvédelmi törvény alapján mondja ki az agrár-párt feloszlatását, valamint

a párt kereskedelmi és gazdasági szervezeteinek beszüntetését. Az igazságügyminiszter egyúttal arra is kérte a semmitőszéket, hogy kobozza el az állam javára a parasztpárt vagyonát: az ugynevezett nemzeti raktárt, a központi szövetkezetet és az agrárlapokat.

A bolgár kormány azt is elhatározta, hogy a parasztpárti tagok vagyonát zárlat alá helyezi és kötelezni fogja őket annak igazolására, hogy honnan szereztek vagyonukat.

A Cankov-kormány intézkedése nagy felháborodást idézett elő a parasztság soraiban. Az agrár-párt, amelynek 27 képviselője van, elhatározta, hogy a parlamentben a legélesebb harcot indítja a kormány ellen.

Az egész Bácskát fenyegeti az árvíz

Tizenhatezer hold termőföld viz alatt — Kedden délután egy méterrel emelkedett a Duna vizállása

— A Bácsmegyei Napló kiküldött munkatársának telefonjelentése —

A hétfői szontai gátszakadás után kedden újabb riasztó hírek érkeztek Szomborba a Duna áradásáról.

A »Bácsmegyei Napló« munkatársa kedden délután Petrovics Milivoj bácskai alispán, Gradjanski Péter inspektor, az államépítészeti hivatal főnöke, Arnovljevics Milán őrnagy, szombori katonai parancsnok és Miladenovics Jesa szombori kerületi csendőr-parancsnok társaságában körutat tett a veszélyeztetett vidéken. A polgári és katonai hatóságok vezetői autón, kocsin, csónakon mentek az elöntött községekbe és a védőmunkálatok színhelyére, hogy a segélyről és további munkaerőkről gondoskodjanak.

A Szombor és Apatin közötti országot tele van menekülő emberekkel, akik jószágait maguk előtt hajtják. Az elöntött és veszélyeztetett gazdaságok jószágait ezrével terelik maguk előtt a béresek. Kisgazdák kocsin mentik házuk legszükségesebb berendezési tárgyait. Az egész kép olyan, mintha háborus vidékek lakossága menekülne az ellenség elől.

Az elöntött községek

Apatinban a Becker-féle szövőgyárig és a Kiss-féle fátelapig hatolt az ár. Az új védőtöltéseket itt emelik Cinkler mérnök vezetése mellett. Apatinból Szonta felé már nem közlekedik a vonat, mert a vasuti töltéseket elmosta a víz.

Svilojevo község teljesen kihalt. A lakosság nagy része elmenekült, a munkabíró férfiakat, valamint Bresztovác, Apatin, Kupuszina, Srpski Miletics és Sztapár lakosságát kirendelték gátépítési munkálatokra.

Az árvíz Apatin és Szonta közötti dűlőutakig hatolt. Itt a Mondeval-féle százholdas birtok mint kis szigetet emelkedik ki a nagy ártengerből, azonban ennek az elöntésétől is tartani lehet.

Sztapár dobrovoljac-lakossága az első árvíznél elmenekült és a férfiak csak estefelé tértek vissza lovakkal és kocsikkal, hogy családjaikat megmentse. Az Aman-szállás egy része még nem került víz alá. Az itt lévő berendezést, gazdasági gépeket, állatokat, gabonát dereglyén szállítják el biztosabb helyre. A Weindl-szállás teljesen víz alatt van.

A szállások jószágállományát a magasabban fekvő gabonaföldekre hajtották leelni, hogy az állatok el ne pusztuljanak. A gyönyörűen fejlődött egyméteres gabonavetések mindenütt elpusztultak.

Szontát teljesen elöntötte az árvíz. A mélyebben fekvő uccákon a háztetőig ér a víz. A lakosság itt telje-

sen tehetetlen az elemi veszedelemmel szemben.

Margita-Sziget egyelőre még szárazon áll, attól lehet azonban tartani, hogy ennek hatvanezer hektár területét is elönti a víz.

A noviszadi áradás

A noviszadi Duna-szakaszon a Cséb és Glozsán közt áttört gátnál 4000 hold területet árasztott el a víz. A Dungserszki-birtokok mind víz alá kerültek. Itt a veszedelmet az növeli, hogy nincs elég mérnök és technikus a mentési munkálatok vezetésére. Egyes helyeken a víz elérte a két méter magasságot. Az áradás kedden a temerini országutig hatolt, amelynek mélyebben fekvő részeit elöntéssel fenyegeti. A lakosság között nagy az izgalom, mert ha az ár ellepi az országutat, Temerin és Noviszad között az összeköttetés megszakad. A folyammérnöki hivatal megállapítása szerint Noviszad környékén 3000—4000 hold van jelenleg víz alatt.

A noviszadi radikális-párt elhatározta, hogy a legközelebbi közgyűlésben interpellációt terjeszt be, amelyben kérdést intéz a városhoz, hogy miért nem tett sürgős intézkedést a gáttörés megakadályozására. Begecs szlovák lakosai, hír szerint Micsatek Lajos dr. vezetésével küldöttséget fognak meneszteni a kormányhoz, akitől kérni fogják, hogy adjon államsegélyt az árvízkárosultak részére és egyúttal engedje meg nekik, hogy a szlovákok között gyűjtést indítsanak.

Menekülnek az állatok

Apatinból az állami erdőségek is víz alatt állanak. Az erdőkből, mezőkről a nyulak ezrei menekülnek a víz elől. Szarvasok futnak a gátakon át. A töltéseknél dolgozó katonák több szarvast és nyulat fogtak és a munka lázas sietségében is könnyűszerrel fogják a munkások a nyulakat.

A piszkos szürke árvíz emellett butordarabokon, emeletnyi szalmakazalokon, háztetőkön kívül állati hullák tömegét sodorja magával. Szarvasmarhák, lovak, juhok, sertések, nyulak, kutyák, macskák tete-me uszik a víz felszínén. Tüzfaltalpa, konyhaedények mind az ár martaléka lett.

Nő az árvíz

Hétfőn éjjel Bezdán és Glozsán között a gátak szétmentek és ez a veszély fenyegeti más pontokon is a meglazult töltéseket. Az ár ellepte az ugynevezett Kandriát és a Lelbach-birtok 16.000 holdja került víz alá.

A hétfői gátszakadás, mely, csak

40 méter hosszúságú volt, kedden délután 600 méterre nőtt, estig pedig 1000 méter hosszúságban törte át a gátat az ár. A régi gátak itt már teljesen elpusztultak.

A víz, amely kedden délután 2 méter magasan állt a szántóföldeken, estig 3 méter magasra emelkedett.

A Duna állása, amely az 1872-iki nagy árvíz idején 6.90 méter volt, most már elérte a 7.39 métert.

Ujabb veszedelem

Szontándi nyolcszáz katoná, ezer munkás, 600 kocsi dolgozik a második védőtöltés kiépítésén és megerősítésén. Ez most a legkritikusabb szakasza az árterületnek, mert

ha a víz itt is áthatol, akkor az egész Bácska Szomborig és Kulaig víz alá kerül.

A hatóságok remélik, hogy ennek az újabb katasztrófának sikerül elejét venni.

75 millió dinár a kár

Petrovics Milivoj alispán, aki éjjel-nappal a veszélyeztetett területen tartózkodik, az eddig beérkezett jelentések alapján megállapította, hogy

a kár meghaladja a 75 millió dinárt.

Az alispán kedden táviratilag a kormányhoz fordult, hogy a károsult lakosság számára soron kívül utoljon ki sebélyeket.

Kedden értesítés jött a szombori alispán hivataltól, hogy Miletics Krszta földművelésügyi és Trifkovics Márkó törvényegységesítő miniszterek a legközelebbi napokban meglátogatják az elpusztult területeket.

A szuboticei vasutigazgatóság megbízottja kedden szintén az elárasztott területekre utazott, hogy a vasúti forgalom tekintetében intézkedéseket tegyen.

A szombori katonai parancsnokság kedden a szuboticei kerületi katonai parancsnoksághoz fordult, hogy a további mentési és védőmunkálatokhoz katonákat küldjenek.

Az árvíz oka

Hivatalos helyről nyert információ szerint az áradás az idén azért vált katasztrófálissá, mert Szlovákiában több erdőséget kiirtottak és a Kárpátokból hóolvadáskor az eddiginél nagyobb víztömegek zudultak a Dunába.

A régi töltések is rossz állapotban voltak.

ugy, hogy öt héttel ezelőtt, az első áradáskor a víz elmosta a töltéseket és gátakat alapzatát és a mostani sebes és erős víznyomás ereje a gátakat szétnyomta.

A sürgős mentési munkálatok után, hír szerint, vizsgálat fog indulni, hogy a bekövetkezett katasztrófaért kit terhel a felelősség. — tó.

Aranyfogak — rézből

Tovább folyik a nyomozás a zúgfogászok ellen

A szuboticei fogorvosok és dentisták mozgalmá folytán megindult rendőri nyomozás folyamán hétfőn délelőtt — mint a Bácsmegyei Napló részletesen közölte — több olyan fogtechnikust állítottak elő, akik jogtalanul folytattak fogorvosi praksist. A rendőrség Zvekanov Béla fogtechnikust le is tartóztatta.

Zvekanov a rendőrségen még hétfőn este kihallgatásra jelentkezett. Kihallgatásakor megnevezte társát Burger Béla fogtechnikust, akinek a Novoszadszka-ucca 2. szám alatt volt a rendelője. Zvekanovot kihallgatása után szabadon engedték. Hétfőn este az is tudomására jutott a rendőrségnek, hogy Grünhut Zsigmond fogtechnikus, aki a nála tartott házkutatás alkalmával azt állította, hogy műszereit még régebben eladta, azokat lakásán rejtette el. Prodanovics rendőrkapitány, Reményi Frigyes bizott-

sági taggal kedden délelőtt megjelent Grünhut lakásán, ahol az éléskamrában megtalálták az elrejtett műszereket, amiket a rendőrség szintén lefoglalt.

A fogtechnikusoknál tartott házkutatásban a rendőrség nagymennyiségű aranyfogakat és fogkoronát is talált, amelyek a páciensek részére készültek. Az aranyfogakat és koronákat szintén lefoglalta a rendőrség, hogy vegyelemzéssel megállapítsák az öntvények aranytartalmát.

A fogorvosok ugyanis az aranyfogakhoz és fogkoronákhoz huszonkétkarátos aranyat használnak, mert a rosszabb minőségű öntvény rövid idő alatt megfeketedik. A lefoglalt öntvények megvizsgálása alkalmával kiderült, hogy azoknak aranytartalma sokkal kisebb, azonkívül vékonyak úgy, hogy két-három hónapi használat után teljesen használhatatlanná válnak.

Sokkal súlyosabb következményeket von maga után Burger fogtechnikus „fogorvosi” működése, akiről kiderült, hogy tiszta rézből is csinált fogakat és fogkoronákat, amelyek a használat folytán a szájüregben mérges savakat termelnek. Burger ügyét a rendőrség átteszi a bírósághoz.

A szubotvál nyomozással egyidejűleg a vidéki községekben is nyomozást indítottak a zugfogászok leleplezésére. Különösen Topolán, Kishegyesen és a többi vidéki falvakban is nagy számmal dolgoznak oklevél és iparigazolvány nélkül működő fogtechnikusok, akik már évek óta folytatják zavartalanul mesterségüket.

Mint értesülünk, a topolnai főszolgabíró-ság már elrendelte a nyomozást a topolnai járásban élő kontárok ellen, akiket szintén felelősségre vonnak meg nem engedett prakszis folytatása miatt.

A magyar nemzetgyűlés megválasztotta a 33-as ellenőrző bizottságot

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyedtíz órakor nyitotta meg Scitovszky Béla elnök és elparentálta Miklós Ferenc volt államtitkár. Győr város II. kerületének képviselőjét, Indítványozta, hogy az ülés jegyzőkönyvében örökítsék meg az elhunyt képviselő emlékét és jelentette, hogy az elhunyt ravatalára koszorút helyezt. Ezután az elnök felhatalmazást kért és kapott arra, hogy a megüresedett kerületben a választás kiírása végett a belügyminisztert megkeresse.

Görgey István, a pénzügyi és közgazdasági bizottságok együttes jelentését terjesztette be, a vámtarifáról. A javaslatot az előirt három nap mellőzésével fogják napirendre tűzni.

Következik ezután a szándéki törvények végrehajtását ellenőrző bizottság harminchárom tagjának megválasztása.

Az elnök elrendeli a névszerinti szavazást.

A szavazólapon a következő nevek szerepelnek:

Gróf Apponyi Albert, Biró Pál, Czettler Jenő, Dréher Imre, Fródi Harrach Béla, Ernszt Sándor, Farkas István, Gömbös Gyula, Hajós Kálmán, Haller István, Hegyeshalmi Lajos, Heinrich Ferenc, Horánszky Dezső, gróf Hoyos Miksa, Iklódi Szabó János, Ivády Béla, Kállay Tibor, Kenéz Béla, Marshall Ferenc, Mayer János, Neubauer Ferenc, Örfly Imre, Peidl Gyula, Peyer Károly, gróf Rádav Gedeon, Rupert Rezső, Sokorópátkai Szabó István, Temesváry Imre, Ulain Ferenc, Vázsouyi Vilmos és Wolff Károly.

Ezután Vanczák további két mentelmi ügyében a Ház Vanczák mentelmi jogát felfüggesztette.

Scitovszky elnök végül kihirdette a szavazás eredményét, amely szerint a szavazólapon felsorolt képviselőket a nemzetgyűlés az ellenőrző bizottság tagjaiul megválasztotta.

Uj jóvátételi politikát hirdetnek a francia miniszterelnök-jelöltek

Franciaország döntőbírója utján akarja jogait biztosítani

Rómából jelentik: *Painlevé*, akit az olasz közvélemény Franciaország jövő miniszterelnökének tekint, a *Giornale d'Italia* párisi tudósítójának az alábbi nyilatkozatot tette:

— Négy évvel a háború befejezése után, a béke tulajdonképpen mindig csak *mithosz*. Ami Franciaországot illeti, az új kormány-nak mindenekelőtt be kell bizonyítania, hogy a francia militarizmus és imperializmus *asupán legenda, amellyel a legsürgősebben végezni kell*. Ma inkább van szükség a szövetségesek közös frontjára, mint valaha, ha hozzá akarunk fogni az európai újjáépítés művéhez. A francia választások jelentősége tisztán áll mindenki előtt és Németország is levonhatja belőlük a végső következtetéseket. Nem szabad azonban azt a súlyos hibát elkövetnie, hogy a béke és megértésre irányuló őszinte törekvésünket összetévesse a nekünk járó jóvátételekről való feltétlen lemondással. Szilárd meggyőződés, hogy híven adok kifejezést a francia közvéleménynek, ha azt állítom, hogy az új francia kormány el fogja fogadni a szakértői jelentést.

— A Ruhr-megszállást a legszükségesebb mértékre kell korlátozni, ez a minimum is csak átmeneti lesz és követni fogja a megszállás teljes megszüntetése, annak a tényleges jószándéknak mértékéhez képest, amelyet Németország tanusítani fog. Közben megszüntetik a gazdasági megszállás és

gyümölcsöknek fölhasználása, amelyek ekként ismét a birodalom javára fordítódnak. Egyezőval, Németországnak meg kell értenie, hogy Franciaország szövetségesével való teljes egyetértésben, döntő jelentőségű fölhívást intéz az ő jószándékához, de meg kell értenie azt is, hogy most már a *pémet birodalom földata megmutatni, hogy a szankciók politikája nemcsak kártékony, hanem fölösleges is*.

Zürichi jelentés szerint *Herriot*, az új francia miniszterelnökjelölt szintén érdekes nyilatkozatot tett a „*Neue Züricher Zeitung*” párisi tudósítója előtt. *Herriot* kijelentette, hogy a radikális-szocialista párt programja tradicionális köztársasági program, amelyet szabadelvű reformokkal, az időkövetéseinek megfelelően fogna átformálni. *Poincaré nem tudta helyesen felfogni a jóvátételi problémát*, — mondotta *Herriot* — mert ennek jelentőségét csak *jogi szempontokból* látta, a gazdasági szempontokat azonban figyelmen kívül hagyta. Az új kormány igyekezni fog Németországtól garanciákat szerezni, úgy hogy a Ruhr-vidék kiürítése abban a pillanatban lehetővé lesz, mihelyt Franciaország igényei Németországgal szemben mobilizálhatókká vagy internacionalizálhatókká válnak. Franciaország nemzetközi ellenőrzés mellett döntő bíraskodás utján akarja jóvátételi jogait biztosítani.

Bomlás fenyegeti az angol szabadelvű és konzervatív pártot

A fiatalok Lloyd George-ot sem tartják elég liberálisnak Baldwin éles kirohanása konzervatív vezértársai ellen

Londonból jelentik: Míg a parlamenti munkáspárt, a *Labour Party* céltudatos és egységes vezetés alatt áll, a polgári pártok vezetői féltékenykednek egymásra és torzalkodásuk az utóbbi időben különösen kiélesedett.

A szabadelvű-párt tagjai elégedetlenek *Asquith* volt miniszterelnökkel és a többség nem is akar hallani arról, hogy *Asquith* legyen a vezér, *Lloyd George* és *Sir John Simon* között pedig nem tudnak választani. Az utóbbi inkább szeretik, mert szerintük sokkal szabadelvűbb és megbízhatóbb, mint *Lloyd George*. A két liberális vezér között az utóbbi időben kiélesedett vetélkedés a szabadelvű-párt kebelében nagy feszültséget teremtett.

A fiatalok szárnya, az, amely a konzervatív kormány bukásával került be a parlamentbe, mindenáron *kenyértörésre akarja vinni a dolgot*.

Nem áll másképpen a helyzet a konzervatív-párt taborában sem. *Baldwin* azután is, hogy kénytelen volt a kormány gyeplőjét kiadni kezéből, megmaradt a párt élén, de nagy az ellenszenv iránta és sokan a neves konzervatív politikusok közül, mindenekelőtt *lord Birkenhead*, utabban *Austin Churchill* és *lord Rothermere*, a *Daily Mail* és az *Evening Standard* tulajdonosa, az *intrikánák minden feyverével ki akarják vetni a nyeregből*. Szenvedélyes sajtónadjarat indult meg ellene és a legutóbbi napokban már olyan kiméletlenek lettek ezek a kirohanások, hogy *Baldwin* jónak látta a *People* hasab-

sakor éles ellentétek robbantak ki. A konzervatívok azt a kérdést intézték *Macdonald*hoz, hogy az orosz delegáció nem folytat-e Angliában és Indiában bolsevista propagandát. *Macdonald* kijelentette, hogy az orosz delegáció semmiféle propagandát nem folytat sem Angliában, sem Indiában. Hangsúlyozta ezzel kapcsolatban a miniszterelnök, hogy a *szovjet elismerése sok tekintetben hasznos Angliára nézve*.

Kennworth interpellációjára válaszolva *Macdonald* kijelentette, hogy a román és az angol külügyminiszterek között egyáltalán nem voltak politikai tanácskozások. *Duca* román külügyminiszter tisztán informatív megbeszéléseket folytatott az angol külügyi hivattal. Anglia és Románia között semmiféle szerződés, vagy egyezmény nem jött létre.

A német szocialisták a szakértői jelentés elfogadását követelik

Loebe beszéde a párt politikájáról

Berlinből jelentik: *Loebe*, a birodalmi gyűlés volt elnöke *Bresslauban* a szociáldemokraták gyűlésén beszédet tartott, amelyben a német szociáldemokrata-párt legközelebbi elhatározásairól nyilatkozott.

Mindenekelőtt a szakértői előterjesztések elfogadását követelte, mert — mint mondotta — így kell számot vetni a franciaországi fordulattal. A nyolcórás munkaidő kérdésében *Loebe* népszavazást tart szükségesnek. A kormányban való részvételről a birodalmi gyűlés volt elnöke ezt mondotta:

— A párt cselekvési szabadságának veszedelmes megszorítását jelentené, ha a pártvezetőség a kormányalakítás ügyében a párt kezét megkötné.

— Lehetséges — mondotta ezután *Loebe* — hogy a birodalmi gyűlés elnökségét ismét a szociáldemokraták ajánlják föl. Pártpolitikai okokból azonban a birodalmi gyűlés elnöki tisztének elfogadása nem kívánatos.

Oroszország ellen vagy mellett?

Az orosz-román konfliktus a kisantant prágai konferenciája előtt

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* érdekes cikket közöl arról az új konstellációról, amelyet a franciaországi kormányváltás a Balkánon maga után von. A *Balkán a jövőben egy oroszbarát és egy oroszellenes csoportra fog oszlan*. Az oroszellenes csoport tagjai *Lengyelország, Törökország és Románia*, amely államok már előkészületeket tesznek, hogy szorosabb összeköttetést teremtsenek egymás között az orosz imperializmus ellen való védekezésre. Másfelől *Benesek* az a szándéka, hogy a többi Balkán államot összekötőkapocsként használja fel, hogy Oroszország és Franciaország között közeledést hozzon létre.

Vaga japán tábornok *Bukarestbe* érkezett, hogy Románia és Japán között kötendő katonai szövetség dolgában megállapodást létesítsen. A szövetség orosz támadás esetén lépne hatályba.

Bukarestből jelentik: *Bratianu* miniszterelnök elhatározta, hogy a július elején Prágában megtartandó kisantant-konferencián személyesen vesz részt. A román miniszterelnök tisztázni akarja mindazokat a félreértéseket, amelyek Csehszlovákiában és Jugoszláviában Romániának Oroszországgal szemben tanúsított magatartásáról elterjedtek. *Bratianu* miniszterelnök reméli, hogy sikerülni fog olyan megoldást találni, amelyet a kisantant minden államban helyeselni fognak.

Az angol alsóház ülése Londonból jelentik: Az angol alsóház ülésén az orosz kérdés tárgyalá-

EGYÉNI AKCIÓ

Csaruga barátjával mulattam az éjjel

A Csaruga legjobb barátja éjjelután vetődött be a *Három kalaphoz* címzett jóhirű vendéglőbe két bárnóval az oldalán és helyszüke miatt az asztalomhoz telepedtek. A kis Csaruga cseppet sem látszott haramiának, barnaképű, zömök fiatalemberke, erősen khangsúlyozott szemita jelleggel, inkább egy szelídlelkű filmfelírónak gondolná a laikus. A Csaruga barátja nem úgy mutatkozott be, mint más közönséges földi ember, aki azt mondja: Grün Aladár vagyok, vagy Verebélyes Attila, ő csak annyit szolt: *a Csaruga legjobb barátja*. Egész biztosan azt hitte, hogy ez nekem rengetegül inonál, akár lenn Szlavóniában, ahol a Csaruga egy kiváló márká, legenda és hős. Két pohár bort gurított le betyárosan, egy kortyra, aztán mesélni kezdett.

— Tudja uram az olyan fü volt, hogy az egész világon ritkítja a páriát. Tétől-talpig ur. Mi a legutolsó pillanatig, amíg csak el nem fogták, nem tudtuk, hogy ő a Csaruga. *Trezgics* Nikola hadseregszállítónak mutatkozott be mindenütt és nagy üzleteket bonyolított le a környéken, a leggazdagabb kereskedőkkel állott összeköttetésben. Egyszer elmentünk hárman vadászni a vinkovci erdőbe. A főszolgabíró, Csaruga és én. Az erdő előtt a főszolgabíró hirtelen megállította a kocsit és aggodalmasan figyelmeztetett bennünket, hogy vigyázzunk, mert könnyen ránk törhet Csaruga, aki mostanában erre portyázik. Ekkor *Trezgics*, aki mellettem ült, roppant fölényesen ezt mondta:

— *Sose féljete, Csaruga nem fog ránk támadni.*

És nyugodtan vadásztunk késő estig. Így védett meg bennünket Csaruga az ur, Csarugától, a haramiától.

A két bárnó rémüldözve hallgatta a Csaruga-époszt, a nagy haramia vitézi tetteit és a kis bécsi lány olvadozott a hársfa alatt, hogy egy ilyen nagystillű haramia barátja lett a barátja, egy valódi hírhedt rablógyilkos cimborája, akinek nem lehessen tudni, hány gyilkosság nyomja a lelkét.

— Rózsa Sándor egy niemand volt hozzá képest — folytatja a kis Csaruga lelkesülten és a vöröshajú bécsi nő, aki nem tudta, hogy ki az a Rózsa Sándor, azt hitte, legalább is egy miniszterelnök és álmélkodva bekente pirosítóval a szájaszélét. Csudamód imponált neki.

— Az egész város bolondult utána és az a lány lett a szeretője, akit ő akart, egy gyönyörű férfiu volt, izmos és stram, ilyen vas! — és megmutatta — civilben finom és művelt ur, egy gentleman. Ezt így mondta fonetikusan: *gentlemen*.

— A leggazdagabb vinkovci lány, a híres Szmoljanics Erzsébet volt az utolsó kedvese. Ezt tényleg nagyon szerette és itt is fogták el a csendőrök, az átkozottak — és égnek lóbázta kicsi, szőrös ökleit. Megható látvány volt, a nők mind könnyeztek.

— Egy teljes napig volt kikötve a legnagyobb téiben, meztelenül és hideg vízzel locsolták, hogy vallomást csikarjanak ki belőle. Végre reggel négy órakor megszólalt:

— Ne kínozzatok tovább, Csaruga vagyok, beismerek mindent. — Az a fényképész, aki ebben az állapotban lefényképezte, meggazdagodott rajta és házat vett az eladott képek árából. A nép úgy kapkodta, mint a szentképet. Minden gazdának ott lóg az ágya fölött, a szenteltvíztartó és a feszület mellett. Csaruga egy heros és Csarugát ki fogja a nép szabadítani, mert ez az igazság! — kiabált szinte önkívületben a kis rablóvezér és háborgott, mint egy rab oroszlan.

— Na uram — mondtam neki, amint lecsillapult — én mindezt meg fogom írni az újságba — és jegyzeteket csináltam.

— Mit, maga újságíró? — bömbölte féltelmesen — és a handzsárja után ka-

pott. Ha nála van, biztos leszur. — Egy szót sem fog írni, ha kedves az élete!

— De igen — mondtam hidegen és a lányok mind reszkettek az izgalomtól.

— Aber machen Sie keine dumheit! — csipett a Lizi a karomba és könyörögni kezdett.

— Csaruga kezei hosszúak és Csaruga bosszúja eléri magát fiatalember —

mondta ő vészitjósloán és rámvetette zöldes fényben uszó párdúc szeméit.

— Ne játszon könnyelműen az életével! — és sulyos karjait a vállamra tette távozóban. Jól megnézett magának, hogy el ne felejtsem és a nőkkkel eltávozott. Gögösen, mint egy nagymultu haramia.

Várom a Csaruga hosszú ujjait.

Az ármentesítés elhanyagoltsága és az árvizkatasztrófa

Az állami támogatás hiánya miatt évek óta nem javítják a védőgátakat és zsilipeket — A radikális képviselők akciója

Az árvizkatasztrófák felelősségkérdését a vajdasági politikai pártok a parlament elé akarják vinni. A vajdasági politikai körök véleménye szerint ugyanis az árvizveszedelmért felelős az a nemtörődomség is, amellyel az ármentesítő társulatoknak és általában a vízlecsapolásnak ügyét kezelték.

A Vajdaságban több ármentesítő társulat működik, amelyek azonban az állam részéről alig részesülnek támogatásban. Sőt sok kisebb ármentesítő társaság részére sulyos károkat jelentett az állami beavatkozás, mert lefüggesztek ezeknek a társaságoknak autonómiáját és azóta állandóan sulyosbodó zavarokkal küzdöttek a társaságok. A nagyobb ármentesítő társaságok legnagyobb része is már régen elhanyagolja az ármentesítés ügyét. A háború alatt a folyók védőgátjai erősen megrongálódtak, úgy, hogy már régóta állandó javításokat igényelnének a védőgátak és a töltések. A szükséges beruházásokra azonban az utolsó években nem volt, vagy nem maradt teleret.

Lényegesen megnehezíti a helyzetet az is, hogy sok helyen, így például az éppen most veszélyeztetett baranyai terület egy részén is, az árlecsapoló társulat munkakörébe eső földek egyrésze Magyarországhoz tartozik. Ezeknek a társulatoknak — mint amilyen például a baranyai Karasica-árlecsapoló társaság — az ügyét mindaddig még nem rendezték és így nem lehet egységes intézkedésekről szó, amíg ezeknek a határmenti ármentesítő társaságoknak az ügyét nem szabályozzák, minthogy a zsilipek sok helyen a határon túl vannak.

Csaruga továbbra is tagad

Czinkosai sorra bevallják a rablógyilkosságokat

— A Bácsmegeyi Napló oszjeki munkatársának telefonjelentése —

A nagy bünpör fő tárgyalásának keddi napján a törvényszék megkezdte *Sulentics* Luka vádlott kihallgatását. A vádlott 28 éves, nő, napszamos, egy gyermek apja. Erősen megbilincselve vezetik a tárgyalóterembe, mert egy izben már megkísérelte a szökést. Az ügyész rá is halálbüntetést kér. *Sulentics* a vád ismertetése után kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek, a vádiratban felsorolt bűncselekményekben nem vett részt, hanem azokról csak *Prpics* utján értesült. A csendőrségen azért tett beismerő vallomást, mert sulyosan bántalmazták.

— Olyan erősen szorították a nyakamat — mondja panaszosan — hogy azt hittem, a szemem kiugrik a helyéből.

A Tompojevciiben elkövetett rablásra nézve azt vallja, hogy a rablótámadás napján *Andrijevciből* ment Tompojevciibe, ott lakó édesanyja meglátogatására. Az uton találkozott a csendőrruhába öltözött Csarugákkal, akik fegyvert nyomtak a kezébe és kényszerítették, hogy az erdészlak aitaikban őrt álljon. Neki azonban fogalma se volt, hogy kikkel került össze és mi történik.

Izgalmas szembesítés *Sulentics* után szembesítik *Pr-*

Csak a szakértők tudják, hogy milyen gondot és figyelmet igényel az ármentesítés ügye. Nagyon sok állandóan veszélyeztetett területen még a zsilipek rendbehozásáról sem gondoskodnak, úgy, hogy nem lehet csodálni, ha minden árviz katasztrófális hatása. A társulatok ugyan beszedik az érdektelt gazdáktól és földbirtokosoktól a járulékokat, azonban azt hangoztatják, hogy még e magas járulékok mellett is képtelenek minden szükséges beruházást állami támogatás nélkül eszközölni.

Szakkörökben azt is kifogásolják, hogy a Vajdaságban a sok kisebb-nagyobb ármentesítő társulat egységes irányítás nélkül működik. Szükségesnek tartják legalább a nagyobb társulatok központi igazgatását, mert a szomszédos árterületek szoros összefüggésben vannak egymással.

A mostani árvizkatasztrófa tanulságaiból okulva a vajdasági képviselők közül többen a parlament elé akarják vinni az ármentesítő és vízlecsapoló társaságok ügyét. A vajdasági radikális képviselők már több ízben sürgették, hogy a kormány szabályozza az ármentesítés kérdését és hogy nagyobb hitel megszavazásával tegye lehetővé a vajdasági ármentesítés, vízlecsapolás és folyamszabályozás rendezését. Minden eddigi kísérlet azonban meddőnek bizonyult.

A parlament összeülése után az ellenzéki képviselők részéről is készülnek ebben az ügyben interpellációra — elsősorban a bunyevác-sokác-párt részéről — s a vajdasági radikális képviselők is akciót akarnak indítani, hogy a kormány vegye végre erélyesen a kezébe az ármentesítés kérdésének rendezését.

kedték és mit valljon.

— *Ha mindent beismeresz, — írta Csaruga levelében — feltétlenül a hóhér kezére kerülsz. Ha azonban tagadni fogsz, magas összeköttetéssel segítségemre leszek annál inkább, mert rövidesen kiszabadulok.*

Sulentics ezután beismerő vallomást tesz és bevallja, hogy Csarugák minden rablásában résztvett. *Sulentics* vallomása után bevezetik Csarugát, aki előtt *Sulentics* megismétli vallomását. *Csaruga* kijelenti, hogy társa hazudik. *Prpics* viszont megerősíti *Sulentics* vallomását.

Csaruga, mint hadseregszállító

Rövid szünet után *Drezgics* Márkó vádlottat vezetik be, ugyancsak vasraverve. Az ő fejére is halálos ítéletet kér az ügyész. Huszonnyolc éves, nő, két gyermeke van. *Nem érzi magát bűnösnek*. Elmondja, hogy *Andrijevcin* volt üzlete. A múlt év júniusában beállított hozzá egy elegánsan öltözött ur, aki *Drezgics* Miklós neven mutatkozott be és azt állította, hogy testvére. Egy hónapig volt vendége az áltestvér, — aki mint később megtudta, Csaruga volt — aztán *Vinkovcira* ment, ahol az ottani helyőrség husszállítását vállalta el. Rövidesen rá is átment *Vinkovcira*, ahol az állítólagos testvére mint társát bemutatatta a helyőrség parancsnokának, egy ezredesnek. A helyőrség részére megkezdtek közösen a marhaszállítást, amiben *Krmpotics* segédkezett nekik. 1923 november 10-én testvére magával vitte marhavására. Előtte ismeretlen őt csendőrruhás ember várta őket, akik ráparancsoltak, hogy ő is vegyen fel egyenruhát. *Tompojevci*re mentek valamennyien. Ő őrt állt a kapuban, a többiek bementek az erdészlakba. Mikor övéseket hallott — elmenekült. Emiatt ki is akarták végezni, de *Prpics* Pá-vel megmentette.

A szembesítésnél *Prpics* és *Sulentics* megerősítették *Drezgics* vallomását. *Csaruga* azonban kijelentette, hogy egy szó sem igaz az egészről.

A bíróság ezután a tárgyalást beakasztotta. A vádlottak kihallgatását szerdán folytatják.

Csaruga levele a börtönből

Az eddigi tárgyalás során a bíróság megállapította, hogy *Csaruga* börtönből összeköttetést tart fenn a külvilággal. Emiatt *Markovics* törvényeségi elnök elrendelte a rablóvezér cellájának átvizsgálását, a mely alkalommal egy levelet találtak a cellában. A levélben egy nő értesíti *Csarugát*, hogy élelmiszert küldött számára a börtönbe és bár szigorú ellenőrzés alatt áll, továbbra is ellátja élelemmel.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy a levelet *Petkovics* Jelena oszjeki-alsóvárosi vendéglősné küldte *Csarugának*. Az asszonyt időközben letartóztatták, mert éjszaka a szállodájában lakó vendégeket kioltotta. A leveleket *Szalom* Zidior fogoly juttatta *Csarugához* és beismerle, hogy a rabló is több levelet küldött ki vele a börtönből.

Emiatt a bíróság intézkedésére *Csaruga* ellenőrzését megszigorították.

FEHÉR, FOLTMENTES
kék és fekete árnyalat nélkül csak az a

TÜKÖR

marad, amelyet

VITRUM

NOVISAD, FUTOŠKI PUT 84. SZ.
készít békebeli minőségben
GARANCIÁVAL.

Csakis oly üvegcsek, butorkészítők és butorkészítők ké-jenei árajánlatot, — akik ezen hivatásukat igazolni tudják.

Elpusztult élet a Dráva mentén

Csónakon az elöntött baranyai falvakban

Ötvenkét esztendő után most újból megszállódott a Dráva. Az 1872. évi árvíz óta nem sujtotta a mostanihoz hasonló katasztrófa a drávamenti, baranyai lakosságot. Azt mondják azonban, hogy a mostani árvíz még az ötvenkét év előttit is felülmúlja.

Borzalmasan félelmes a víz óriási tömege, a szürkén, tarajosan, piszkosan előretörő ár, a medréből kicsapott Dráva, amely eltemette tizezrek munkájának színhelyét, verejtékesen megmunkált szántóföldeket, betört virágzó, dolgos falvakba, kis emberek kis otthonába és a termésváró tavaszi reménykedést a kétségbeesés, megsemmisülés fájdalomává tépte szét.

Osijekről áttekintve a baranyai részre, ameddig csak a szem ellát, nem látni mást, mint vizet. A partmenti kis cserjés erdők között, a gyepes tisztások helyén most víz kavargó, melyben kísértetiesen tükröződnek vissza a fák képei. Itt-ott a távolból egy-egy ház teteje tűnedezik elő, körülötte mindenütt izszapos, szennyes ár.

Csak csónakon lehet megközelíteni a víz alá temetett baranyai falvakat. Alacsony cserjések között siklik tova a csónak. A bokrok tetejéről itt-ott egy madár rebben fel, a napsütésben — éles kontrasztként — tarka lepkék szárnyalnak: az egyedüli élet ezen a halott tájon. Köröskörül pedig az új, pusztító tenger és a végtelen magány....

Kisdárda

Az első elöntött község az ár közepén Kisdárda.

A nyomor Velencéje. A kis, alacsony falusi házak mindenütt vízben, sehol egy tenyérnyi száraz hely. Egyes házak, melyek nem bírtak tovább dacolni az elem erejével, romokban hevernek és csak az égnek meredő kopár falak jelzik az elpusztult otthonok helyét. Másutt a tető csuszott félre, mint busuló ember fején a félrekapott kalap. A falu népe azonban dacolva tart ki otthonában. Térdig felgyürt nadrágban, feltűzött szoknyákban, némán, hangtalanul ügyelegnek konyhában-szobában, ahová már mindenütt behatót a szennyes vízű Dráva. Itt-ott az ajtófélfáknak támaszkodik neki egy borongós képű gazda és komoran tekint bele a semmibe. A szegényes kis holmik a padlásra kerültek.

A széles falusi uccán csónakon közlekednek az emberek. Átveznek a szomszédba, néha összetalálkozik két csónak, megállnak a lélekvesztők egymás mellett és a bentlők szorongóan tanakodnak: mit hoz a holnap? Mellettük vígan uszkálnak kacskák és ludak kicsinyeikkel: ezek elemükben vannak.

Az egyik padlásablakból öreg paraszt feje bukkan elő.

Az »adj' Isten jónapot« köszöntésre keserűen válaszol:

— Jó annak, akinek. Bennünket ugyan csak meglátogatott az Isten!

Szomoruan mutat az elöntött házakra, kertekre, szántóföldekre és visszavonul a padlásablakból. Most nem alkalmas az idő és a hangulat a beszélgetésre.

A békák birodalma

A cserjés kiserdő felé megy tovább a csónak és a kisdárdai szomorú házak lassan elmaradoznak. Újból egyedül, köröskörül csak cserjék, fák és végtelen víz, ameddig a szem ellát.

Amerre a csónak a vizet szeli, mindenütt százával ugrálnak a vízbe a kiálló faágokról a békák. Ez már a békák birodalma, amelyeknek hangos brekegése az egyedüli hang a kísérteties csendben. Itt-ott egy-egy magasabban fekvő dombos hely zöldel ki a piszkos, békanyálás vízből és mikor a csónak elsiklik mellette, vízisiklók surrannak a vízbe. Ott sütkéreznek a napos verőfényen.

A »kupuszínerek« közt

Ismét néhány ház bukkan elő. Térdig érő víz a házak körül. Az egyik kapu-

ból felgyürt nadrágu, bozontos haju gazda tekint ki. Magyarul fogadja a köszöntést. Szomoruan beszél, hogy nemrégiben vásároltak itt földet, veteményes kertetek ágyaztak, káposztával és zöldségfélével ők látták el nagyrészen Osijek piacát. Ők a »kupuszínerek«, a hatalmas káposztaföldek szorgalmas munkásai. Most minden, minden a víz alatt. Egy esztendő fáradtságos munkájuk alig egy éjszaka alatt az orvul rájuk törő víz martaléka lett. A könny buggyan ki a szeméből, mikor végigtekint a mindent elborító víztömegben és alig érthetően morzsolja a szavakat:

— Ezért dolgoztunk keserves munkával?! Mit vétettünk, hogy így ránszakadt a csapás?!

Jenőfalva, Várdaróc

A töltés mentén halad tovább a csónak. A töltés még áll, szárazon emelkedik ki a vízből. Katonák dolgoznak rajta. Éjjel-nappal őrt állanak a pusztuló tájon és ahol a töltés egy kissé enged, meglazul, ott teremnek és szorgalmas munkával állítanak gátat a neki-neki induló víztömegnek.

A töltés közelében fekszik a másik elöntött község: Jenőfalva. Sehol egy teremtet lélek, az egész falu elmenekült. Lapályos, völgyes helyen fekszik, a víz itt már sok helyütt a házak tetejét nyaldossa. Sok ház ajtaja nyitva és a víz lassan, szélesen hömpölyög a házak között. Itt pusztított legjobban az árvíz. A moesos víz tetején egy-egy padka, fakanál, letört szék láb, színes rongy uszkál, miket a házból ragadtott magával a bezuduló víztömeg. Egész házsorok összerombolva, Szomorú képe a pusztulásnak, szorgalmas magyar és sváb családok jómódjának temetője.

Az elmenekültek most legnagyobb részét Osijeken vannak. Ott kerestek menedéket szegényes kis holmijaikkal, lábujjakkal egyetemben. És ha majd újból visszatérhetnek a pusztulás, a nyomor vár rájuk, előről kezdek megfeszített munkával az új otthon felépítését.

Tovább a csónakon: Messziről feltűnedeznek Várdaróc háza. Ezt a községet sem kímélte meg a víz, elöntve ott is a házak, de a falu népe még ragaszkodik az otthonhoz, de néhány óra múlva, talán már ennek a falunak a népe is vándorbotot vesz kezébe. *Bellye* külső házsorai szintén vízben állanak. A sok ezer hold szántóföld, veteményes ültetvények, bőségesnek ígérkezett terméseikkel, minden a víz martaléka lett.

A tegnap még jómódu falvak ma koldus szegények, évtizedes otthonok békák és halak hajlékává váltak, ezek hontalanul, kiszóttan nézik a megsemmisülést, a víz pedig könnytelenül kavargó a csónak körül.... (Sz. K.)

Bádogdobozok és virágágyak

Tanuvallomások a rákosszentmihályi tömeggyilkosok ellen

Budapestről jelentik: A rákosszentmihályi tömeggyilkosság bűnpörében kedden folytatták a tanúhallgatásokat. *Herz Lajos* Molnár-Tóthot rendkívül zárkózott embernek ismerte. *Obrics Miklós* bádogos a közvetítő tanu — akinél Molnár-Tóth a bádogdobozokat rendelte, azt vallotta, hogy Molnár-Tóth két dobozt csináltatott vele. Azt mondta neki, hogy a dobozokban zsirt fog szállítani Csehszlovákiába. A dobozokért tizenkétezer koronát kapott.

Pál Alajos és Pálkás János detektívfelügyelők lényegtelen vallomása után dr. *Pintér Arnold* rendőrkapitányt hallgatta ki a bíróság. A rendőrkapitány elmondotta, hogyan vallottak a vádlottak a rendőrségen. *Kanózsav* előtte beismerte, hogy résztvételi *Köves Gyuláné és Lachmanné* meggyilkolásában.

Rotter Ferenc orvosnövendék vallomásában előadta, hogy *Kövesné* egy ízben megkérte, szerezzen neki biztosan ható mérget, mert egyik rokonának tértét, aki részeges, el akarja tenni láb alól.

Slavunka János kertész elmondotta, hogy amikor rendezte a villa kertjét, ahol Molnár-Tóth Lachmanné holttestét elásta. *Kanózsav* megparancsolta neki, hogy a veranda előtti virágágyat nem szabad megbolygatni.

A bíróság szerdán folytatja a tanúk kihallgatását.

Csehszlovák támadás Benes ellen arómaitárgyalások miatt

Benes abszolutizmusa

Prágából jelentik: A szociáldemokrata »Csesko Slovo« éles támadást intéz Benes ellen a Mussolinival folytatott tárgyalásai miatt. — Mindenütt az a gyakorlat — írja a lap — hogy előbb politikai egyezményt kötnek, azután kerül a sor gazdasági egyezményre. Csehszlovákia előbb gazdasági egyezményt kötött és Benes azután akar politikai megegyezésre jutni Olaszországgal, holott a csehszlovák parlament még a gazdasági egyezményt sem ratifikálta.

— A külügyminiszter — folytatja a Csesko Slovo — abszolutisztikusan jár el, azt csinálja, amit akar. Menynyivel hatásosabb volna Benes fellépése, ha a parlament nevében beszélne külföldi tárgyalásai alkalmával.

A cikk annak a megállapításával fejeződik be, hogy Franciaország külügyminisztere nem merne olyan önkényes módon tárgyalni külföldön, ahogy azt Benes teszi.

HIREK

— **Hazautazott a román királyi pár.** A román királyi pár kedden délután Szubotícán és Szentán át visszautazott Romániába.

— **Ciril és Metód ünnepe.** E hó 24-én, szombaton van Ciril és Metód napja, amely hivatalos állami ünnep. Ezen a napon teljes munkaszünet lesz.

— **Uj tanfelügyelő Sentán.** Sentáról jelentik: A közoktatásügyi minisztérium döntése folytán egyesítették a sentai és Senta-járásai tanfelügyelőségeket. Az új tanfelügyelő *Pility Emil* lett.

— **Az 1904. évfolyambeli sorozása.** Sentáról jelentik: A sztaribecseji katonai kerületi parancsnokság rendeletet adott ki az 1904. évfolyambeli szemléjére vonatkozólag. A bemutató szemléket június elején tartják meg.

— **Uj községi bírák Muraközben.** Muraszombatból jelentik: *Bisicára Krampacs István*, *Bukovnicára Puhán Ferenc* és *Nagydolencire Bucsek János* lett községi bíróvá kinevezve.

— **Időjárás.** (Popovics György közoktatásügyi inspektor jóslata.) A jelzett esendes, országos eső megérkezett, bár nem ígérkezik dusnak — mert a depresszió messze délen van, a Földközi-tengernél.

— **Elhalasztották a Muraszombat-ormozsi vasút kiépítését.** Muraszombatból jelentik: A Muraszombat-ormozsi vasútvonal kiépítését, amit már két éve elhatároztak és amelynek fontosságát több helyszínen járt bizottság is megállapította, újból bizonytalan időre elhalasztották.

— **Felemelték a postacsomagok szállítási díját.** A posta- és táviratügyi minisztérium rendeletileg a következő díjakat állapította meg a postai csomagok szállítására: 3 kilóig 8 dinár, 3—5 kilóig 12 dinár, 5—10 kilóig 25 dinár, 10—15 kilóig 40 dinár és 15—20 kilóig 50 dinár. Nagyobb csomagok után a díjak kétszerese fizetendő.

— **Öngyilkosság Montecarlóban.** Montecarlói jelentés szerint ott *Bilkey Papp Géza*, egy magyar dzsentrifalal fiatal sarja nagy kártyavesztése miatt öngyilkosságot követett el.

— **Hortószdével egészítik ki a noviszedi gabonatözsédét.** Noviszedről jelentik: A vajdasági borkereskedők felkérték a noviszedi gabonatözséde vezetőségét, hogy hortószdét állítson fel. A tözsédegazgatóság hétfői ülésén elhatározta, hogy a borkereskedők kérését teljesíti és a gabonatözsédet kiegészíti hortószdével. A hortószéde legközelebb már megkezdte működését.

— **Feloldják az agrárreform alól Senta árterületét.** Szentáról jelentik: A város megbízásából *Branovacs Szevén* gazdasági tanácsnok Noviszedra utazott, ahol intervenciójára fel fogják oldani az agrárreform alól a város ármentesítés alá kerülő földjeit.

— **Felkészítik a tanító.** Osijekről jelentik: *Gabb Vinko* szlatinai tanítót felségserzésel vádolta az oszijekai ügyészség. A törvényszék *Gabbot* egy évi börtönrre ítélte.

— **Százharmincezer dinár a sentai tüzoltóknak.** Szentáról jelentik: Senta város tanácsa 130000 dinárt szavazott meg és utalt ki a sentai önkéntes tüzoltótestület részére. A városi segélyt tüzoltófelszerelésre fordítják.

— **Országos vásár Padejen.** Padejéről jelentik: A községi előjáróság hirdetménye szerint június hó 1-én tartják meg az országos vásárt Padejen.

— **A magyar tisztviselők októbertől fogva aranyparításban kapják fizetésüket.**

Budapestről jelentik: Budapest fővárosnál a tisztviselői létszámcsoökkentés alkalmával egy alpolgármesteri és hat tanácsnoki állást szüntetnek meg, ugyanakkor, amikor rátérnek az aranyparításban való tisztviselőfizetésre. Ezt október 1-én lépetik életbe, amikor — a 8 Órai Ujság értesülése szerint — a legmagasabb fizetési osztályban a békefizetés 25 százalékát fogják folyósítani és ez a százalékos arány fizetési osztályonként nagyobbodik, úgy, hogy a legalacsonyabb fizetési osztályban a fizetés a békeérték 42 százalékát fogja elérni.

— **Megkegyelmeztek egy muraközi gyilkosnak.** Muraszombatból jelentik: A Bácsmegeyi Napló megírta, hogy a múlt év augusztusában *Gaber István* Mezővátóit anyósát, *Cipott Ilonát* meggyilkolta és utána bedobta a kutba. A maribori törvényszék emiatt március 3-án halálra ítélte. A király most megkegyelmezett *Gaber Istvánnak* és büntetését 20 évi fegyházra változtatta át.

— **Beszüntették a hajóforgalmat Osijek és Aljmás között.** Osijekről jelentik: *Bogojevó* és *Aljmás* között a személyhajóforgalmat ideiglenesen beszüntették, mert a magas vízállás miatt az expresszhajók a kikötőhidnál nem tudnak kikötni.

— **Kolumbácsi legyek Arad vidékén.** Aradról jelentik: Az első meleg tavaszi napok után indították Arad vidékén a kolumbácsi legyeket, amelyek tavaly Erdély területén 40.000 szarvasmarhát pusztítottak el. Eddig *Borossches* és *Soborsin* községekből érkeztek jelentések a kolumbácsi legyek pusztításairól.

— **Újból elhalasztották a magyar emigránsok bűnpörének tárgyalását.** Budapestről jelentik: A Károlyi Mihály és társai bűnpörében május 20-ra kitűzött főtárgyalást újból elhalasztották azzal a megokolással, hogy *Seszták* tanácselnöknek a táblához való áthelyezésével, utódának, *Schadj Jánosnak* nem volt még ideje a bűnpör aktáit áttanulmányozni. Az emigránsvezérek elleni bűnpört csak a törvényszék nyári szünete után veszik elő.

— **Pártagitáció Muraközben.** Muraszombatból jelentik: A Muravidéken hetek óta élénk pártagitáció folyik a lakosság megszervezésén. A demokrata és a klerikális párt agítál a legkiterjedtebben.

— **Képkiallítást rendez a noviszedi Szokol-Egyesület.** Noviszedről jelentik: A noviszedi *Sokol-Egyesület* *Miakovics Joco*, *Misics Jeromin* és *Bálics Ljuba* horvátországi festők képeiből kiállítást rendez.

— Mit lehet kapni tíz dinárért? A budapesti tőzsde árfolyamai az S. H. S. királyságban is igen sok embert érdekelnék. Sokan vásároltak tavaly ilyenkor a nagy hossz idején jó dinárért budapesti értékpapírokat s ezek most keserves tapasztalják, hogy egy év alatt a magyar értékpapírok árfolyama mennyire lecsúszott. Ma már olyan lanya a pesti tőzsde, hogy 20—25.000 dinár szintén fantasztikus összeg, amelyen a legjobb papirokból is lehet egy kötetet vásárolni. A tíz dinár is elég tekintélyes summa, lehet rajta egy Központi Jelzálogbank részvényt venni, nem sokkal többbe kerül az Általános Bank részvénye sem, ha valaki Városi Bank-ot, vagy az Unió-színházakat megvásárló Amerikai Bank-ot akar venni, akkor vissza is kap a tíz dinárosból, viszont a Fabank alig 5 dinárba kerül. Hat-hét dinárért két tekintélyes textilipari vállalat részvényeit is lehet egy-egy darabot kapni. Az Unió-textil 7, a Wernstadti 9000 magyar korona. A Fővárosi nyomda, a Kunossy, Újságüzem, Wodianer nyomda részvényei sem kerülnek tíz dinárba. A legolcsóbb pesti részvény a Merkuria, ami 4000 magyar koronába, vagyis 3 dinár 70 parába kerül. Ennek a részvénynek ma már majdnem teljes belső értéke van, mert a részvény litográfiai előállítására is csaknem ennyibe kerül.

— Novisad város a Maticának. Novisadról jelentik: Novisad város pénzügyi bizottsága a Matica-könyvtár javára 50000 dinár segélyt szavazott meg. A város egyáltalán 20000 dinárt adományozott — mint alapítót — a Maticának.

— Megszüntették az eljárást Szántó Miklós vásárpénztári igazgató eltűnése ügyében. Budapestről jelentik: Az ügyészség Szántó Miklós vásárpénztári igazgató eltűnése ügyében megszüntette az eljárást. Az indoklás szerint az ügyészség meggyőződött arról, hogy az ügyvel kapcsolatban nem forog fenn büncselekmény.

— A novisadi nyugdíjas vasutasok panasza. Novisadról jelentik: A novisadi vasúti nyugdíjasok körében nagy elégedetlenség uralkodik, mert még mindig nem folyósították a nyugdíjukat.

— Zsaroló áldetektív. Novisadról jelentik: A novisadi törvényszék kedden tárgyalta Krisztics Szvetozár ügyét, aki a múlt év januárjában Óbecsén beállított Dragics Koszta lakására, mint titkosrendőr, akit a belügyminisztérium megbízott azzal, hogy Dragics eltűnt cselédje ügyében folytassa le a nyomozást. Krisztics azt állította, hogy neki adatai vannak arra nézve, hogy a cselédet maga Dragics gyilkolta meg, de hajlandó bizonyos összegért eltussolni a dolgot. Dragics a szélhámos áldetektívet lefogta és átadta a rendőrségnek. A törvényszék Kriszticszet zsarolás vétsége miatt 7 hónapi börtönrre ítélte.

Lepedat i Jovanović föléadásitónál vásárolt sorsjegyek közül május 19-én kisorsoltak:

1000 dinárt nyert: 35851 38429 68918.
600 dinárt nyert: 1828 9865 18636
25878 27898 30201 34065 74 35625 36031
48241 53295 56160 57438 72042 82092
88357 99133 88.

400 dinárt nyert: 4517 46 59 96 6836
41 7916 19 8665 92 9806 89 11170 99
12509 27 47 59 13810 45 50 78 15218 31
44 55 80 18643 46 19452 20972 92 22965
23851 54 26804 41 27849 90 27928 45 62
95 29555 66 30219 31210 45 35825 36025
37224 25 58 38492 42423 33 71 43835
47729 40 56 62 48205 48904 76 89 51059
63 72 97 53229 30 31 38 53574 87 85 88
93 55556 71 56199 200 56784 43 57433 37
58203 82 59104 83 59308 62 60408 23 41
47 60830 62215 64 98 64661 63223
66 63 53 525 66707 15 29 67715 75 77
68903 70157 67 71575 70 600 72063 79
78480 86 90 96 79910 57 68 80331 80757
82 026 37 73 83228 300 83534 87 85831
82 86908 62 88380 91 89364 91055 61
79 91370 94107 29 54 41 56 60 95712 97090
99128 84 99525.

— Egy magyar báróné halála auto-mobil-szerencsétlensége Erdélyben. Bukarestből jelentik: Orbán Sarolta báróné és leánya fiakkoron Marosvásárhelyről hazafelé tartott. Az országúton egy automobil nekiment a bérkocsinak és elgázolta. A báróné szörnyethalt, leánya súlyosan megsebesült.

— Newyork legnagyobb kávéházait bezárták az alkoholtalan megsebesítése miatt. Párisból jelentik: A lapok hírt kaptak Newyorkból, hogy a prohibíciós állami hivatal utasítására a rendőrség szemmel tartotta a legelőkelőbb kávéházakat, különösen azokat, amelyek klubokul is szolgálnak és kiderítette, hogy titokban szesz italokat szolgáltatnak ki. Felsőbb rendelkezésre tegnap a rendőrség Newyorkban kilenc előkelő kávéházat és klubot bezárattatott, köztük van a Montmartre, a Moulin Rouge, a Royal-klub, a Galant-klub és az ugynevezett Felsőnegyszázak klubja is.

— Szerdán reggel kivégzik Riffl ezredes gyilkosát. A legfelsőbb honvédtörvényszék ítéletét kedd délelőtt hirdették ki Bodó József honvéd előtt, akit azzal vádoltak, hogy gyakorlatozás közben agyonlőtte Riffl Sándor ezredes. Az elsőfokú bíróság vádlottat szándékos gyilkosság elkövetésében bűnösnek találta és ezért köztársasági halálra ítélte. A legfelsőbb honvédtörvényszék a benyújtott semmisségi panasznak, mint alaptalannak helyt nem adott, a felbezárást pedig mint meg nem engedett, visszautasította. Tekintettel arra, hogy a kormányzó, akihez az elítélt kegyelmi kérvénye fordult, a kegyelmet nem adta meg, az ítéletet holnap, szerdán reggel hajtják végre.

A Műpártolók Körének tagjai sikere vidéken, mely 18-án Sztara-Kanizsán szerepelt, a bérnáló püspök tisztelére rendezett díszelőadásra a színházban, Pietsch Ferencné, Bujdosó Lajosné, Kovács Irénke és Aranka közreműködésével, nagy sikert arattak. A közönség zajosán ünnepelte őket egész este. Előadás után pedig a hatóság és a tűzoltótestület tagjai keresték fel Pietsch Ferencné és köszönetet fejeztek ki a szép erkölcsi és a nagy anyagi siker miatt.

— Orvosi hír. Dr. Hermann Károly külföldi tanulmányutjáról visszaérkezett és rendeléseit újból megkezdte.

— Az amerikai földköri repülők Japánban. Tokióból jelentik, hogy a földköri uton a három amerikai repülő a legutolsó szakaszon 800 kilométeres tengeri repülés után Yerotup japán szigetre érkezett. — Pelletier D'Oisy francia repülő vasárnap délután óta Kantonban van és gépét javítja.

— Német labdarúgók súlyos autokatasztrófiája. Braunlageból jelentik: A Harz vidékén, Zorge község mellett történt, hogy egy nagy teherautomobil, amelyen 25 német futballista a versenyre hazafelé tartott, a falu határában ki akart térni egy társzékér elől, de olyan szerencsétlenül kanyarodott, hogy nekiment a Zorge folyó alacsony kőpartjának és azon keresztül lezuhant. Mind a huszonöt futballista többé-kevésbé súlyosan megsebesült. A fiatal emberek egyikét agyonnyomta a teherautó.

A mankóterv. Póstyén védjegye, híven ábrázolja az ottani iszapfürdők gyógyhatását. Most a világ minden tájáról sereglenek oda betegek. Az árak igen jutányosak (teljes pénzió napi 40 csehkoronától). Felvilágosítások kaphatók Pelikán Lipót nyug. pénzügyigazgatónál V.-Bečkerek.

Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandra ulica 4. szám alatt, földemeleten, modern szépségápolás, arc- és bőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók sajtókészítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderok, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szeplőkénőcsök stb. Vidékre megrendeléseket postán utánvétellel küldök.

SPORT

Uruguay csapata megérkezett Párisba. Párisból jelentik: Uruguay csapata hétfőn megérkezett Párisba. A délamerikai csapatot több ezer főnyi közönség várta és ünnepelte az állomáson.

Botrány a francia-amerikai rugby-mérkőzésen. Párisból jelentik: A francia-amerikai olimpiai rugby-mérkőzés után, amelyet Amerika nyert meg, a francia közönség nagy botrányt rendezett. Amikor egy amerikai származású fényképész a csillagos amerikai lobogót kibontotta, a közönség köréből többek botokkal nekiestek a fényképésznek, úgyhogy rendőrségnek kellett a tömeget megfékezni.

Magyarország birközöbajnokságai. Budapestről jelentik: Magyarország bajnokságáért kürt országos versenyt befejezték. Részleges eredmény:

Légsúlyban bajnok: Magyar Ármán B. A. K. 2. Tasnádi József M. A. C. 3. Áron József M. T. K.

Pehelysúlyban bajnok: Radvány Ödön B. A. K. 2. Németh Jenő M. T. E. 3. Felher István B. A. K.

Könnysúlyban bajnok: Maturai Mihály M. T. E. 2. György Ferenc U. T. E. 3. Jánoss Zoltán M. A. C.

Kisközépsúlyban bajnok: Miskey Árpád M. A. C. K. 2. Szalay Imre M. T. E. 3. Laczka Sándor dr. M. A. C.

Nagyközépsúlyban bajnok: Janó Károly M. A. C. 2. Ferenczy Rudolf M. A. V. 3. Aderján László M. A. C.

Nehézsúlyban bajnok: Varga Béla dr. M. A. C. 2. Dömény István B. A. K. 3. Badó Rajmund F. T. C.

Elutazott a magyar olimpiai jelöltek második csoportja. Budapestről jelentik: Hétfőn este a bécsi gyorsvonattal elutazott az olimpiai játékosok második csoportja is. A következő játékosok indulnak utnak: Biri, Grosz, Nadler, Hajós, Obitz, Weisz, Zsák és Kertész II. Az M. L. Sz. részéről Tbor alelnök kíséri a játékosokat.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1924. május 20.

Zürich 7.
Genf 6.9625.
Berlin deviza 52,5 milliárd márka, valuta 51,5 milliárd márka.
Bécs deviza 870, valuta 867.
Prága deviza 42.625, valuta 43.175.
London 355.
Newyork 129.
Budapest (hivatalos árfolyam) 1090—1120.

Novisadi terménytőzsde, május 20.
Irányzat változatlan, forgalom csekély.
Buza 307,50—312,50 dinár. Árpa 315—320 dinár. Zab 275—285 dinár. Tengeri 220—222,50 dinár. Bab 675—685 dinár. Liszt 0-ás GG. 485—490 dinár, 0-ás G. 480—485 dinár, 2-es 425—435 dinár, 5-ös 383—390 dinár, 6-os 333—335 dinár, 7-es 290—300 dinár. Korpa 210—215 dinár.

Beograd, május 20. Zárlat: Genf 14,35, Milano 359,25, Páris 440, Prága 239,25, Bukarest 39,50, Bécs 11,44, London 353,25, Newyork 80,85, Budapest 10,50.

Zürich, május 20. Zárlat: Beograd 7,00, Newyork 563,75, London 24,62, Páris 30,50, Milano 25, Prága 16,65, Budapest 0,0067, Bécs 0,0079, Bukarest 2,75, Szófia 4,10.

Budapest, május 20. A devizaközpont hivatalos árfolyama: Beograd — Dinár 1090—1120, Bukarest — Lei 420—440, London — Fent 384000—394000, Milano — Lira 3900—4000, Newyork 87850—

90150, Páris — Frank 4750—4900, Takarékos korona 130.

Értéktőzsde. Csekély üzleti forgalom mellett az árfolyamok nem változtak. Tőzsdezárlat (ezer koronákban): Bankok: Angol-magy. 64,5, Bosny. agrár 62, Földhitelb. 312, Hazai 220, Szlavon jelz. 68, Cseh iparb. 27, Magyar Hitel 620, Jelzáloghitel 128, Leszámitoló 86, Olaszbank 26,25, Mercur 15,25, Osztrák Hitel 242, Keresk. bank 1300. Takarékpénztárak: Belvárosi 27,5, Egyes. főv. 172, Ált. takarékos 168, Mektár 124, Pesti hazai 4130. Biztosítók: I. Magy. Bizt. 11700, Fonciére 270, Jég 250. Malmok: Backmalom 69, Borsod-miskolci 129, Concordia 40, I. pesti gm. 136, Gizella 54, Hungária 95, Királymalom 27,5. Bányák és téglagyárak: Beocsini 1050, Istvántéglá 48, Magnezit 1950, Ált. köszénb. 3626, Salgó 692, Uilaki 210, Urikár 1050. Nyomdák: Athenaeum 154, Franklin 99, Kunossy 11, Pallas 175. Vasművek és gépgyárak: Gróf Csáky 19,5, Gazd. gép 176, Fegyver 1130, Frankl 145, Láng 148, Lipták 12,5, Ált. gépgy. 39, Magyar acél 270, Rimamurányi 140, Roessmann 75, Schlick 75, Mérleg 28,75. Különtételek: Danica 125, Diana 8, Dorogi 25, Délceukor 525, Czinner 12, Égisz 38, Izó 620, Gyapjamosó 54, Papír 35, Részvényserf. 215, Temesi szesz 205, Fővárosi sör 34, Juta 180, Karton 76, Klein 7,5, Keleti 32, Klotild 90, Ligetszan. 25, Pamut 275.

Moravetz zeneműkereskedés

Timisoara (Temesvár, Románia)

Világvárosi nívójú szaküzlet. Bármilyen zeneműre van szüksége, kérje egy lapon, gyorsan pontosan és a legolcsóbban kapja tőlünk. Jegyzékek ingyen. 899

MIT GONDOL ?

Hol szerezhetném be ruhaszükségletemet, hogy elég ns, artós és mégis olcsó leg en ?

HOL ???
NÁVAY ISTVÁN

uri divatszabónál, akinél nagy választékú legújabb divatu angol, francia és cseh szövetekből öltönyök, raglánok, üsterek stb. leg-egészséges kivitelben és legolcsóbb napi árban készülnek.

Subotica, Somborski put 2.s zám
Nagytemplom mellett.

JUGOSLA VIJA

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

BÁCSMEGYEI FŐTELEPEI:

NOVISAD
Petra Zrinjskog 36
Telefon 55

SUBOTICA SOMBOR
Kr. Aleksandra 7. Trg V. Stepanovića
Telefon 303 Telefon 216
2387

NYILTTÉR.

Özv. Pártos Samuné szül. Weisz Katalin úgy a maga valamint gyermekei nevében fájdalommal tudatja, hogy a legjobb férj és a legönfeláldozóbb apa

PÁRTOS SAMU

nyug. ig. tanító

életének 72-ik évében, legboldogabb házasságának 45-ik évében f. hó 20-án Suboticán, ahol a gyógyulását kereste, hirtelen elhunyt.

Hült tetemét hazahozatjuk és asombori lakásunkról fogjuk utolsó útjára kísérni.

A megboldogultat mélyen gyászolják és siratják: Pártos Hermin és férje Elfer Adám, Pártos Jolán és férje Krausz Fülöp, Pártos Janka és férje Eislor Zsiga, Pártos Jenő és neje Frankl Bözsi gyermekei illetve vejei és menyé, Elfer László, Bandi, Klári, Krausz Károly, Imre, Lili, Tibor, Elli, Nusi, Pártos Márta és Zsuzsi unokái, továbbá sógorai, sógornői és a nagyszámu rokonság.

Sombor, 1924. május 20.

Emlékköt örökké megőrizzük!

Minden külön értesítés helyett.

Könyvbarátok figyelmébe

Aki szép és jó könyvekkel akarja könyvtárát kiegészíteni, aki olvasni akarja a világ-irodalom legjobb termékeit és olcsó áron be akarja azokat szerezni, az kérje az A. Mamuzsics könyvkereskedés Subotica, legújabban megjelent katalógusát.

FELHÍVÁS!

A Baranyai Menekültek Gazdasági Egyesülete Subotica Csoportja felhívja az 1, 3, 8, 10, 23, 25, 26, 27, 30, 32, 34, 35, 36, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 49, 51, 54, 55, 59, 60, 62, 63, 64, 67, 69, 74, 76, 77, 79/a, 82, 94, 96, 99, 106, 119, 129, 136, 138, 144, 146, 147, 148, 152, 157, 159, 163, 164, 165, 166, 172, 174, 175 sorszámú könyvecskékkel ellátott tagjait, hogy saját érdekükben május hó 24. és 25-én d. e. 10-12 óráig az Egyesület helyiségében jelenjenek meg. **A Vezetőség.** 8086

Községi Előljáróság Ada ad 1770/924.

Pótárlejtési hirdetmény.

Ada község előljárósága, minthogy az 1924. május 1-én megtartott árverés nem nyert jóváhagyást, 1924. június 10-én pótárlejtést tart Ada község házában a község tulajdonát képező „Avala“ vendéglő javítási munkálataira.

Kikiáltási összeg 152.000 dinár.

Az asztalos munkát azonnal meg lehet kezdeni, a többi munkát pedig 1924. július 1-én és a munkáknak 1924. szeptember 15-én befejezést kell nyerni.

Az árverésen résztvevők kötelesek 21.104 dinárt, azaz az előirányzott összeg 10%-át bántépénként a község pénztárában letétbe helyezni.

Az árlejtésen csak azok a vállalkozók vehetnek részt, akiknek az Építésügyi Minisztériumtól jogosítványuk van.

A községi előljáróság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon válassza. Utóajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Ha a vállalkozó a munkálatokat a megállapított időben nem fejezné be — vis major esetét kivéve — a községnek jogában áll a javításokat a vállalkozó kárára és veszélyére befejeztetni.

A költségelőirányzat és a többi feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői hivatalban megtekinthetők.

Ada, 1924. május 17.

S. Dimitrijević s. k. jegyző 3798

N. Nikolić s. k. bíró

Hirdetmény.

Moli gör. kel. szerb hitközség tervbe vette, hogy a templom belsejét alaposan kijavíttatja és pedig: az oltár bearanyozott részét tisztíttatja, a szentképeket lemosztatja és lakkal áthuzatja, az oltár oszlopait olajfestéssel befesteti, a falakat, melyek olajfestéssel vannak befestve, lemosztatja és lakkal áthuzatja és végül a templom mennyezetét ujonnan befesteti.

E célból fő hívja a szakértő érdekelteket, hogy a helyszínen a munka minőségéről meggyőződést szerezzenek és ajánlataikat zárt borítékban május hó 29-én d. e. 10 óráig nyújtsák be, amikor is a munka kiadatik.

Mol, 1924. május hó 18-án.

Elnökség.

„JELENA“ nődivatszalon
Subotica, Aleksandrova ul. 11. Korzó

A legújabb angol és francianői-szabás és varrásból úgy kezdők, mint haladók, valamint hivatásos varrónők részére 1924. június 15-től kezdődőleg női szabászati és varrási tanfolyamot tart egy hónapi időtartammal. Résztvevők és azok hozzátartozói kosztümjeit, kabátjait, ruháit stb. díjmentesen kiszabom és azok utmutatásaim szerint készülnek. Jelentkezés június 10-ig bezárólag. 3605

Árverési hirdetmény.

Folyó évi május hó 28-án d. u. 3 órakor önkéntes nyilvános árverésen a saját helyiségünkben, Kralja Aleksandra ul. 20. szám alatt a következő raktáron lévő faáru kerül eladásra:

- 326.436 köbméter deszka
- 124.465 „ léc
- 75.141 „ stafli
- 213.283 „ faragott épületfa
- 174.262 „ fenyőrönk és
- 44.860 folyó méter széldeszka.

Az árverési feltételek megtudhatók saját helyiségünkben naponta a hivatalos órák alatt. Novi-Sad, 1924. május 10-én.

3629

„UGALJ“ R.-T. Novi-Sad.

Községi Előljáróság Ada 2275.1924 sz.

Árlejtési hirdetmény

Ada község előljárósága a jegyzői lak javítási munkálataira 1924. június 10-én d. e. 10 órakor a község házában árlejtést tart.

Előirányzott összeg 29.830 dinár

A javítás az árlejtés jóváhagyása után azonnal megkezdhető és a munkálatokat legkésőbb július 10-ig be kell fejezni.

Az árlejtésen résztvevők kötelesek az előirányzott összeg 10%-át, azaz 2983 dinár bántépénként a község pénztárában letétbe helyezni.

Az árlejtésen csak azok a vállalkozók vehetnek részt, akik az Építésügyi Minisztériumtól jogosítványt nyertek.

A községi előljáróság fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon válassza.

Vis major esetét kivéve, a vállalkozó köteles a munkálatokat a megállapított időre elkészíteni, ellenkező esetben a községi előljáróságnak jogában áll a munkálatokat a vállalkozó kárára és veszélyére befejeztetni.

A költségelőirányzat és a közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői hivatalban megtekinthetők. Ada, 1924. május 17.

S. Dimitrijević s. k. jegyző. 3797

N. Nikolić s. k. bíró.

Raktárról szállíthatók: 2926

Standard { cséplő gép cylinder nyers } olajak

BENZIN Michelin Cablé gummi AUTÓOLAJ HOFNERR-GÉPEK, Hofherr-cséplőgarnitúrák Szívógáz generátorok

Dobslin Alkatrészek Csapágyak

Cséplőponyva, l-a gépszij

M. CORNICK kévekötharatógép, eredeti Standard Manila, alkatrészek, fűkaszálók

BRAUN MARCEL

Telefon 106 VELIKI-BEČKEREK Telefon 106

BLAU és LUKÁCS
ELEKTROTECHNIKAI GYÁR
BUDAPEST

Vojvodina vezérképviselőt és gyári főlerakat

„VOLTA“ műszaki és villamossági r. t. Veliki-Bečkerek.

Építőanyag Ipari Részvénytársaság

PILOT ZAGREB

VAJDASÁGI KÉPVISELETE

Eugen Árpádfy, Subotica

Paje Dobanovačkog ulica 5.

Mindenemü építkezési anyagok raktára és nagybani eladása.

Cement	Épületfa	
Mész	Facement	
Kátránypapír	Majolikalapok	
Ruberoid	Keramittalapok	
Gipsz	Kerámít kövezetöglák	
Alabaszter	Samottégla	
Stukatur	Samottliszt	
	stb. stb.	3360

Figyelem!

Eredeti Hatschek ETERNIT fedőpala. Kizárólagos joggal a Vajdaságra.

Hazai gyártmányú égetett kályhák, takaréktűzhelyek, szolid garantált minőségben.

KÉT ÜLÉSES 12 HP

ADLER TURAAUTO

teljesen üzemképes, új tartalékgumikkal olcsón eladó. Bővebbet Kardos Hirdetvállalatnál Novisad, Örmény-utca 3. szám.

Mérlegképes könyvelőt

mielőbbi belépésre keresünk, vasszakmában jártas előnyben. Írásbeli ajánlatok Barzel d. d. Subotica intézendők.

Bőrizlet

43 év óta fennálló, nagy vevőkörrel, Horvátország egyik városában családi okok miatt eladó

Szükséges tőke 100.000 Din. Ajánlatok „Za 2211“ szám alatt a kiadóhivatalhoz intézendők 3734

BECKI DRUG SUBOTICA

GABONÁS ZSÁKOK	TECHNIKAI CIKKEK
PONYVA 2068	gép- és varrószűj
ZSIMEG	OXIGÉN
KÖTÉL	Gép, henger és motorolajok,
KÁRPITOS CIKKEK	benzin, tovotta, kocsikenőcs,
GYAPJUTAKARÓK	szerszámok, szerszámgépek,
MALOMMEVEDEREK	malomfelszerelési cikkek.

Telefonszám: 412. - Sürgőnycim: BEKDRUG

FÜZÜKÜLÖNLÉGESSÉGEK

Haskötők, melltartók eredeti francia és angol modellek után készülnek
DIMITRIJEVIĆS JULISKA fűzőtermében, Scotus Viatora ulica 10.
Tisztítás és rossz fűzők ujjaalakítása a legpontosabban eszközöltetik.

május 19-től
hétfőtől
május 21-ig
szerdáig

Litka

Álarcos emberek

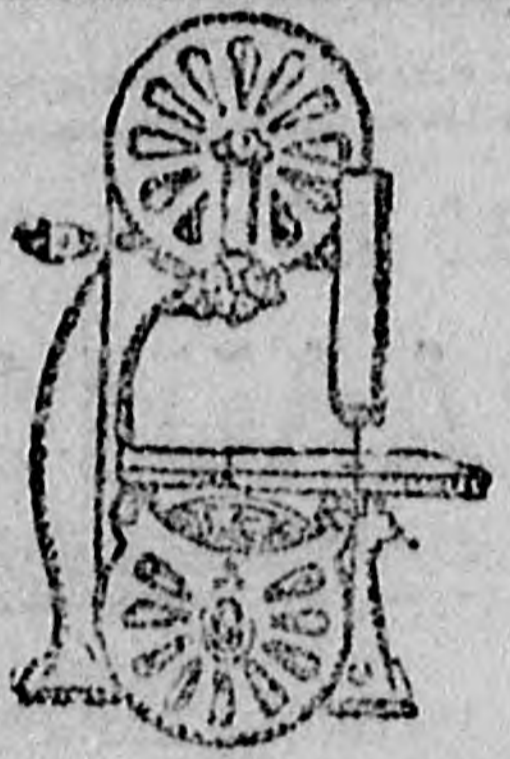
szenzációs kalandor dráma 2 részben.
II. rész: Veszélyes játék 6 felvonásban.
Főszerepben: HARRY PIEL.

FOGLALKOZÁS

Rövidárus szakmában iartas, kaucióképes raktárnokot keresek azonnali belépésre. Irásbeli ajánlatokat »Nagykereskedő« jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 3685

Szakképzett fűrészgépi gépész állást keres június elsejére. Cim: Morvai Gyula, Novi-Bečej. 3426

Gyermektelen házaspár jó bizonyítványokkal felvétetik szakácsnőnek és udvarosnak a Steiner-cukrászdában. 3742

Faipari gépeket

legtekélyesebb svédrendszerű bilentés golyós csapágyazással, subotici raktárambóli versenyárban azonnal szállítok.

JELLINEK JÓZSEF
SUBOTICA, Pajo Kujundžićeva ul. 4. (Uri Kaszinóval szemben)

Okleveles tanítónő gyermekek mellé vagy társalgókodónői állást keres. Cim a kiadóban. 3758

Ház

3 szobás, piachoz közel — kedvező fizetési feltételekkel — **eladó**

Cim a kiadóban.

Fiatal divatárusszégéd azonnal beléphet Uram. Imre Bačko-Petrovoselo. 3773

FEHÉR MÁTYÁS

autó, gépjavitó és lakatos műhelye Subotica.
A személypályaudvar mellett, Boška Vujićeva ulica 21.
Braun Lúzi házában.

Elvállalok minden szakmabeli munkát, autó-, motor-, gépjavitást és garagirozását teljes felelősség mellett. Az elvállalt munkát olcsón és pontosan készítem. 3601 Telefon 122.

MÉHÉSZETI ÜGYEK BEN

INGYEN TANÁCSOT AD

méhések berendezését, méhek beszerzését, a méhek szakszerű kezelését részletesen elvállalja. Méheket, mézet, viaszt bizományi értékesítésre bankgarancia mellett átvész **NAGY JÓZSEF** a »Vajdasági Méhészeti Lapok« szerkesztője Stari-Bečej. 2341

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címme kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkerekek az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszleveg mellékelendő.

Főmolnár, a kereskedelmi és paraszt, továbbá mindenemü más örlésben teljesen iartas, motorgépek kezelésében kiválóan iartas, hosszú éves bizonyítványokkal, beszél magyarul, szerbül, németül. Bácskában vagy Bánáthban állást keres. Beléphet június elsején. Cim a kiadóban. 3787

RÓKA DIVATCIPÉSZETE SUBOTICA PAŠIĆEVA ULICA 9.

Kisasszony német, szerb társalgásra kisebb gyermekhez délelőtti vagy délutáni időszakra ajánlkozik. Cimeket a kiadóba kér. 3800

VÉTEL-ELADÁS

Asztalosok figyelmébe! Nagy választékban kül- és belföldi nemes és blind-journierok legolcsóbb árban kaphatók a bečkereki perzsa- és smyrnaszőnyeg egyedárusítójánál. Hoffmann Mihály özvegye lakásberendezési vállalata. Subotica. 3634

Borbélyok figyelmébe!

Ondolálást és fésülést szakszerűen és gyorsan kitanítok Kummerkramer nőfodrász, Sombor. 2984

Új hálószobabutor és konyhaberendezés sürgősen eladó. Cim a kiadóban.

Nagyobb teljesítményű bácskai malomkeres FŐMOLNÁRT

Ajánlkozóknak hosszabb gyakorlattal és a malmászat minden ágában hosszabb gyakorlattal kell rendelkezni és a szerb-horvát nyelvet kell ismerni. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal együtt „POTREBAN“ jellegre a kiadóhivatalba küldendők.

KOMLÓ-, SZALMA-, TOLL és GYAPJU-

ZSÁK

LEGOCSÓBBAN

Schossberger és Hered cégnél

Novisad, Futoški put 13.

Telefon: 531.

Távirat: Hessian.

3566

GÉPSZIJAK

Schamot téglá és föld, tömitések és csövek, mindennemü armaturák és műszaki cikkek, gép és hengerolajok, benzín és gépszírok nagy raktára:

Földvári Béla Stari-Bečej

Telefon 83. - Legolcsóbb napi árak!
Legelőnyösebb fizetési feltételek!

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

KÖRZŐ

május 19-től
hétfőtől
május 21-ig
szerdáig

CSAK FELNÖTTEKNEKI Tavaszbredése

dráma 5 felvonásban

Főszereplők Erich Kaiser Titz, Herta Müller.

25 év óta fennálló, Bácska egyik legnagyobb forgalmi helységében és jól bevezetett rőfősüzlet berendezéssel együtt, családi okok miatt eladó. A helység (6 kirakatos) portállal, nagy raktárral és irodával kiadó. Cim a kiadóban.

250—450 ürtartalmu, 80 hl üres hordó, jó állapotban, jutányos áron eladó. Topola, 1111. házszám. 3770

Szénaprés kézi és motorikus hajtásra, 4 HP benzínmotor, 5 HP nyersolajmotor, moziberendezés, francia gyártmány, daráló- és örlőmalom, luxusautó, négyüléses, eladó. Teltsch Gáspár, Sombor. 3804

Zongora, koreoszturos, rővd, fekete, eladó. Fehérvár, Zmai Jovina ulica 18. 3796

KÜLÖNFÉLE

Keresek üzlethelyiséget a huszadon vagy város háza mellett bodegának. Cim: Posta-utca 5. szám. 3656

Angol tenniszcipők vékony gumitalppal, uraknak 150, hölgyeknek 140 dinárért vidékre utárvétellel kaphatók. Sugár Béla divatruházában Subotica, Karadiórdiev trg 8. 3457

Szenved hajhullásban? fejkorpában? vagy feizviskegységben? Tegyen kísérletet a dr. Gabler-féle Nyir-faháivizet (Birkenwasser) s ön is megelégedett lesz. Postán utárvétellel. Illés gyógyszerárban, főpostával szemben. 3286

Üzlethelyiség a beltéren lelényéssel átadó. Cim a kiadóban. 3754

SZÓDAVIZET

legkisebb mennyiségben is gvári áron szállít házhöz bárkinek »Johanna« szikvizgyár Subotica. Telefon 532.

26 vagonos

dereglyét bérbead

Milkó Vilmos és Fiai cég, Novi-Bečej 3585

V. Orel és Társa, Novisad

Bogovinai szénbányák vezérképviselője, szállít általános elismert bogovinai 5500 kalóriás szenet eredeti bányáarakon.

Jól bevezetett képviselők kerestetnek.

Miért nem főz gázzal?

Olcsoobb mint a fa, tiszta és a konyhában nem terjeszt hőséget.